

DEVĂLMĂȘIA ÎN DUMITREȘTI

Nicolae Giurcă

Populația rară, pământul din belșug, necesități de trai destul de modeste, lipsa de cerere pentru produsele gospodăriei țărănești, sunt factori care concură la practicarea proprietății de grup asupra pământului. Moșnenii trăiau modest, își produceau în casă aproape tot ce aveau nevoie. O prăjină – două de cânepă sau in, dădea(u) materia primă pentru pânzeturi, câteva oi dădeau lână pentru stofă și țoale. Femeile prelucrau acestea, războaiele de țesut aflându-se la cinste în inventarul gospodăresc. Nu cumpăra nimeni fructe și interesul pentru plantări de livezi nu era motivat. Câteva mere, puse la baza clăii de fân, ceva poame și prune opărite asigurau consumul pe vremea iernii. Pentru atâta lucru nu era nevoie de livezi. Culegeau pomi răzleți ieșiți din flora spontană, în cel mai fericit caz altoiți acolo unde ieșiseră cu altoi de meri domnești sau crețești. Poate ceva mai mult interes prezentau câțiva pruni în vederea fabricării unui cazan - două de rachi, nici acesta căutat și cumpărat de nimeni. De altfel preferința moșnenilor era pentru vin, Dumitreștiul fiind o adevărată mică podgorie.

Nu avea rost să fie împărțită moșia pentru necesități atât de modeste și ca atare moștenitorii „descălicătorilor” au păstrat proprietatea de grup, proprietatea obștească, denumită devălmășie.

Pășunea, fâneata, pădurea au fost din vechime și au rămas în devălmășie până pe vremea bunicilor noștri. În vetrele de sat, locurile de casă, grădinile, poate livezile puține și viile, vor fi fost stăpânite individual,

munca investită pe acestea impunând ca cel ce a semănat să și culeagă. Logic așa va fi fost, dar dovezi scrise nu avem.

O parte din izlazarile de azi sunt vechile pășuni folosite în devălmășie de înaintași.

Pe măsură ce se fac simțite relațiile economice de piață, ale orânduirii capitaliste, ce se dezvoltaseră cu precădere la orașe, începe să se simtă interesul pentru a vinde produse ale gospodăriei țărănești devenite marfă. Credem că în primul rând țuica de prune a început să fie căutată, de unde interesul pentru plantare de livezi¹

Începe să se vândă și să se cumpere pământ, deocamdată între moșneni. Faptic însă, proprietatea în devălmășie era o proprietate de grup, deci nu se puteau vinde și cumpăra parcele din ea. Proprietatea se moșteneau de către descendenții unui moș comun de unde și denumirea de „moșneni”. Se cunoștea trunchiul comun din care proveneau moștenitorii². Astfel, o moșie se putea împărți între familiile ce formau devălmășia după numărul de moși. Apare astfel noțiunea de „moș”, desemnând a câta parte din moșie se cuvine descendenților dintr-un moș comun.

Într-un act de danie în 1760³ se folosesc termenii de „*un moș*” sau „*o jumătate de moș*” desemnând partea de moșie ce se cuvenea unei familii din cele ce alcătuiau „devălmășia”

Termenul de „moș” indicând o câtime din moșia ce alcătuia devălmășia - moșia - îl întâlnim încă de la jumătatea secolului al XVIII-lea, iar acum nu începuseră vânzările și cumpărările de teren între moșneni.

Vor mai trece aproximativ o sută de ani până când interesul față de pământ va crește și va începe să se cumpere și să se vândă pământ între moșneni.

¹ Tatăl meu spunea că bunicul Panaete Giurcă, născut în 1858, a fost printre primii care negustorea țuica personală sau strânsă din sat, pe care o ducea cu carele la Brăila.

² G. Tătulescu indică 5 moși mari

³ „O așezare”....., p.151

E o lungă perioadă de tranziție între proprietatea obștească, de grup, devălmășia, și proprietatea individuală – care se înfiripează treptat, devenind dominantă abia la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Un act din 1849⁴ consemna că Trandafir Lungu-Giurcă – a cumpărat de la Toader Scarlat Bucureșteanu 7 stânjeni de pământ din moșia Proculeasca din Bicești de Sus. E un început, e un proces în curs de desfășurare? Nu putem preciza, am crede că era mai degrabă un proces ce începuse nu de mult, cazurile de vânzări și cumpărări între moșneni fiind acum destul de rare.

Se petrece însă un fapt care grăbește destrămarea proprietății devălmașe după 1850. Înfiriparea Dumitreștiului ca mic centru comercial atrage străini, negustori în primul rând, care se stabilesc aici ca hangii, cârciumari, brutari etc. Oameni ageri, își dau seama de importanța pe care o are pământul și se căsătoresc cu fete de moșneni devenind astfel devălmași, egali în drepturi cu vechii moșneni. Astfel, un Matei Manole, negustor ardelean, ce venea cu coropca la bâlciuri se căsătorește cu fiica preotului Manolache Roșca, moșnean la origine, ia în stăpânire averea destul de însemnată a fetei preotului moșnean, își trage deoparte sfoara de moșie din zestrea soției – poate fusese scoasă din devălmășie chiar de preot înainte – și pune bazele unei familii Manolescu (din Manole – escu) stăpânind el și urmașii săi o bună parte din țama Blidarilor.

Aceeași situație și cu o rudă a acestuia – poate chiar la îndemnul lui – Neculai Tatu Brutaru – fondatorul familiei Tătuleștilor – care vine și se căsătorește cu fața lui Trandafir-sin-Vasile Lungu – Giurcă – luând ca zestre: hanul de pe vale, teren mult în vatra satului „*plus teren din moșia Biceasca sau Proculeasca*”

Manoleștii și Tătuleștii devin cei mai bogați oameni de la centrul comunei, sunt și negustori pricepuți, câștigă bani și încep să cumpere de la foștii moșneni părțile ce moșteniseră. Devălmășia se destrămase, dar nu dispăruse cu totul. Rămăseseră izlaturile, parte din pășuni și pădurea.

⁴ actul original se află în posesia autorului

În listele împrumuturilor de la 1865, după Legea agrară la rubrica „*proprietari*” sunt consumate ambele forme de proprietate: „*moșneni devălmași*”, dar și „*moșneni individuali*”

În 1888, un strămoș, negustor bogat, revenit moșnean prin căsătorie, dă în judecată 32 de moșneni acuzându-i că au împrumuit „*40 de pogoane de pământu izlazu din trupa moșiei Dumitrești de Josu*”⁵ Judecătoria hotărăște: „*moșnenii din comuna Dumitrești a desființa împrumuirea. ... și a lăsa liberă pășunea de toți moșnenii devălmășie așa după cum au fost din vechime*”

Totuși izlazu Dumitreștilor de Jos, care nu putea fi decât pe dealul Dosului sau în țarna Blidarilor s-a parcelat – când nu știm – oricum, înainte de Primul Război Mondial.

O altă lovitură primește devălmășia din înseși Legea împrumutării din 1865, când clăcașii de la Dumitrești primesc pământ pe loturi individuale, în primul rând din exproprierea moșiilor bisericesti, dar și din cele ale moșnenilor devălmași. Numărul proprietarilor individuali crește, iar cel al devălmașilor scade până la dispariția definitivă înainte de 1906.

Dezvoltarea economiei de piață în țară face să apară negustori care cumpără și produse ale gospodăriei țărănești, în primul rând țuică, dar și lână, brânză, vite pentru sacrificat în abatoare, populația în continuă creștere a orașelor cerând ce se producea aici.

Începe să se producă pentru piață, se înmulțesc în primul rând livezile de pruni, se cresc mai multe animale pentru lapte, brânză, piei. Proprietatea în devălmășie era acum depășită, ea constituia chiar o frână în dezvoltarea producției de marfă pentru piață. Proprietatea individuală dirijată de interes economic, cerea ca acel ce seamănă să-și culeagă, cine muncea și meșterea e călăuzit de legea beneficiului, cei mai întreprinzători câștigând mai mult.

⁵ Carte de judecată, a Judecătoriei de Ocol Marginea din 26 septembrie 1880 aflată în arhiva autorului

Două inventare ale bunurilor a două gospodării țărănești sunt elocvente pentru a arăta alunecarea gospodăriei țărănești spre producția destinată pieței.

Inventarul făcut la moartea lui Trandafir sin Vasile Lungu în 1863, consemna: 4 boi, 2 vaci, un mânzat, o iapă, 4 capre și 10 oi, deci destule animale, dar numai pentru nevoile gospodăriei, brânza și mieii, lâna încă nu se cereau la piață. Acelaș inventar consemna mai departe: 2 buți cu vin, 1 cadă, 1 cazan de aramă cu toate ale lui, deci nici vin, nici țuică mai mult decât se consuma în gospodărie.

Cu numai 36 de ani mai târziu, un alt inventar întocmit de moștenitori la moartea lui Ignat Dinu Buzatu, negustor proprietar de două mori, han, cârciumă și desigur destul pământ consemnează 7 vite mari, 6 cai, 34 de porci, deci mai multe vite, iar numărul porcilor spune singur că erau crescuți pentru a fi vânduți, e însă impresionant numărul de : căzi – 22, 37 burie („boloboace a câte 45-70 vedre), 2 buți a 600 vedre + 384 vedre țuică veche + 180 vedre vin vechi.

Erau acum în inventar: 2 pluguri de fier, 4 căruțe pentru boi + 2 căruțe ungurești, 2 cazane de rachiu (unul de 200 litri, altul de 140) etc.

E clar, pentru 22 de căzi trebuia livadă nu glumă, numărul de care și pluguri arată că o parte de pământ devenise arabil. Proprietatea în devălmășie era depășită și apusă pentru totdeauna, noile relații economice n-o permiteau.

Proprietatea individuală cu legea de fier - cointeresarea materială - a condus la mărirea producției de animale, fructe, alimente destinate vânzării, dar a avut și reversul ei: îmbogățirea unora și sărăcirea altora, sărăcire ce a continuat să se accentueze pe măsură ce numărul populației creștea și loturile individuale se fărâmițau, micșorându-se de la o generație la alta, conducând la plecarea spre oraș în căutare de muncă, migrație începută după Primul Război Mondial, continuată între cele două războaie și ajunsă la depopularea satelor de tineret după cel de-Al Doilea Război Mondial, în special după colectivizarea forțată a agriculturii făcută după 1960.

Vom încerca în cele ce urmează să arătăm cum au dispărut în timp unele din vechile familii de moșneni, cum se explică faptul că între dumitreștenii de astăzi, puțini își cunosc – sau recunosc – înaintașii.

Numele Dumitrești, evident, nu poate deriva decât de la un Dumitru sau un Dumitrescu. Nu poate fi acceptată varianta tradițională că numele ar veni de la un Dumitru Borcan, venit din altă parte și întemeind așezarea de aici. Admițând că s-a stins numele de Borcan sau s-a derivat de la prenumele Dumitru-Dumitrești ar trebui să admitem că numele nu datează decât de la începutul secolului al XIX-lea, când apar menționați în acte prima dată Dumitru Borcan și frații săi.

Numele de Dumitrești este însă mult anterior acestei date, derivarea numelui venind de la un alt Dumitru sau Dumitrescu ce a trăit mult înainte. În adevăr, în **Viața lui Ion Bucureșteanu din 1762 mai 18**, depune mărturie „*un unchieș Stan Dumitrescu de ani '90*”⁶. Acest „*unchieș Dumitrescu*” se născuse deci în jur de 1670 când numele familiei pe care îl poartă era probabil mai răspândit.

Familia purtând acest nume a dispărut între timp, lucru firesc dacă gândim că s-ar fi putut să nu aibă descendenți în linie bărbătească ceea ce e firesc și frecvent, dar la fel de firesc e să luăm în considerație faptul că schimbarea de nume era un lucru frecvent în trecut în satele comunei noastre.

Un exemplu: cel mai populat sat de la centrul comunei, Giurcari, nume provenind de la strămoșii mei care erau desigur majoritari – numeric în acest sat, nu mai are nici un locuitor să poarte acest nume. Urmașii se vor întreba, al cui nume îl poartă satul, deoarece nu mai e nici un Giurcă în sat și nici măcar în comună. Nu mai sunt de Giurcă în Giurcari, după cum nu mai sunt de multă vreme Dumitrescu la Dumitrești⁷.

⁶ G. Tăulescu, *op.cit.*, p.130

⁷ Numele de Dumitrescu, purtat de bătrânul învățător Ion Dumitrescu și de fiul său George, nu are nimic comun cu Dumitreștii, aceștia fiind veniți la 1890 de la Pleșești

Socotim necesar să urmărim cum s-a făcut schimbarea de nume și ce urmări a avut ea în denumirea satelor și locurilor.

Vom lua în discuție doar câteva cazuri pentru care avem documente doveditoare mai grăitoare provenind de la cele mai vechi ce nu sunt cunoscute.

O numeroasă familie de moșneni cu numele Bucureșteanu e întâlnită în acte și documente provenind cu puțin înainte de 1800 încoace. Înainte de aceasta familia se numea Neniu, așa cum rezultă dintr-o **Viață din 1762**.

Unul dintre moșnenii familiei Neniu reprezintă într-un proces ținut la Divanul din București în 1793 interesele obștei.

Rămâne mai mult timp la București, intră într-o vreme chiar slugă la un boier care-i înlesnește intrarea la Divan și când se întoarce, după probabil, un an, acasă devine Neniu „bucureșteanu”, porecla având totdeauna o mai puternică circulație decât numele, descendenții se vor numi Bucureșteanu, nume des întâlnit și acum.

O mai veche spiță – arbore genealogic – consemnează că din Fătul ot Bordești, cel care în 1656 cumpărase alături de alți moșneni o parte din moșie erau pe la 1800 descendenți moșneni purtând numele de Stăniliești, Roșcari sau Roșculești, Mihalcea și Mihălcica deci trei familii cu descendenți numeroși.

O mai pronunțată diversificare de nume întâlnim în cazul unei alte ramuri de moșneni care, deși provin dintr-un trunchi comun, capătă pe parcurs nume diferite, în special prin derivarea numelui urmașilor după numele de botez, deci după prenume și nu după numele de familie. Numele era cel pe care îl declara tatăl la nașterea copiilor sau cel pe care i-l atribuia satul, după numele înaintașului.

E cazul cu numele moșnenilor Giurcă probabil cel mai vechi, dacă dă numele satului, dar care e întâlnit și ca: Lungu, Țăru, Trandafir.

Astfel, într-un zăpis din 28 martie 1815, moșnenii Lungești în număr de 8 semnează cu nume diferite, numai 3 cu numele Lungu, 3 cu numele Calotă și 2 cu Crețu.

Cei care continuă să poarte numele Lungu după 1800 vor semna și se vor numi și Giurcă și Lungu: bunicul meu Panaete în 1859 se numește Giurcă, iar fratele său geamăn Arghir se va numi Lungu.

Din cei 8 frați ai tatălui meu, 6 vor purta numele Giurcă, iar doi pe cel de Țâru.

În sfârșit, din această stirpe Giurcă-Țâru, Lungu se desprinde și numeroasa familie a Trandafireștilor bine reprezentată și acum în Giurcari. Acte de familie atestă că un „*Trandafir sin Vasile Lungu*” ce-i zice și Giurcă⁸ moare în 1863 lăsând moștenitori pe Gheorghe, Iordache, Costache și Dumitra. În anul următor 1864 (zapis cu litere chirilice datat 1864, ianuarie 23) se întocmește o foaie de zestre pentru Dumitra care se căsătorește cu Neculai Tatu Brutaru, despre care am mai vorbit.

În încheierea documentului după frumoasa formulă: „*De la noi mai puțin, de la Dumnezeu mai mult*” semnează frații cu numele de familie „Trandafir”, deci nici un nume cu Lungu sau Giurcă, așa cum se numise tatăl.

Este evident că o diversificare de nume de acest fel poate duce la dispariția numelui inițial, rămânând să te întrebi de unde apar nume la Dumitrești, Giurcari, Motnău⁹

Sate ca Roșcari, Găloiești, Balălăi, nu necesită nici o discuție referitor la felul cum și-au luat numele, deoarece trăiesc în aceste sate încă numeroși urmași ai celor care au dat numele satului.

O mențiune aparte ar necesita cred, numele satului Găloiești, sat nou, înființat în urma împrăștiării din 1865. Între cei „*cinci moși mari*” la care se referă moșnenii în audierile de la Divan pentru dovedirea vechii stăpâniri a pământului apar și „*noi moșnenii Gălești*”

Unii dintre urmașii acestor Gălești, își vor schimba numele devenind Balălăi, dând numele satului cu acest nume, iar alții vor migra ca clăcași pe moșia lui Iancu Niculescu, la 2 km mai jos pe apa Râmnicului,

⁸ zapis scris cu litere chirilice aflat în arhiva de familie a autorului

⁹ pentru Motnău există un moșnean cu acest nume

formând un sat de clăcași în lungul izvorului morii¹⁰ Derivarea din Galea în Găloiu poate naște semne de întrebare, după cum discutabilă poate fi și chestiunea decăderii foștilor moșneni în situația de clăcași. Documente în acest sens nu există, dar, oricum, ipoteza e plauzibilă.

Un bătrân, Dumitru Leopea, mort cu vreo 20 de ani în urmă, zicea că Găloieștii, vine de la Galea, venit cândva demult din Polonia și pripășit alături de clăcașii moșiei Bicești de Jos în Podul Gârneții. Unul din Găleștii – Găloieștii aceștia care era infirm de un picior și mergea „leop-leop” ar fi strămoșul Leopardilor de azi, din care făcea parte și el și alți Leopari care sunt acum numeroși în Bicești de Jos. Ipoteză discutabilă pe care n-o putem proba decât cu mărturia de care am pomenit, tradiție orală cum sunt și atâtea altele, din care unele se dovedesc a fi adevărate, iar altele nu. Oricum se poate lua în considerație, alături de cealaltă ipoteză nedovedită nici ea, privitoare la descendența strămoșului moșnean Galea.

Câteva referiri la familia al căror nume nu-l mai întâlnim după cel de-Al Doilea Război Mondial:

Roșculeștii, vechi moșneni:

Ultimele trei generații pornesc de la un Costache Roșculescu, moșnean care avea casa în dealul Blănarului, unde începe să coboare drumul spre Poenița.

Avea acolo o cârciumă și o moară. Doi dintre copiii lui Costache, Neculai și Iorgu pleacă de tineri la București, iar Ionică, fiul cel mare rămâne la Dumitrești având o prăvălie și o brutărie în centrul comunei. Ultimul descendent al Roșculeștilor Ionel, fiul lui Ionică, cade pe front în cel de-Al Doilea Război Mondial și stirpea se stinge¹¹

¹⁰ aproximativ între actuala Casă a Copilului și capătul dinspre spital al podului de fier de peste apa Râmnicului.

¹¹ pe un act scris cu litere chirilice din 1864 semnează ca martor un A.A. Roșculescu (litere latine, scris caligrafic, frumos; aceeași semnătură pe un act din 1875)

Manoleștii

Familia Manoleștilor apare sub acest nume din jur de 1800, tatăl Matei Manole, întemeietorul familiei originar de prin părțile Sibiului trece munții în jur de 1700 ca cioban la turma mai mare a unchilor săi.

Părăsește ciobănia și se face negustor ambulant – coropcar – în bâlciul de Sf. Ilie vine cu coropca la Dumitrești, cunoaște pe Tănase, fiul preotului Manolache Roșca – ctitorul bisericii din Giurcari la 1850 – o cere în căsătorie pe Nastasia fiica preotului ; din Manole își schimbă numele în Manolescu și are cu Nastasia cinci copii: Iordache, Nicolae, Catinca, Alexandra și Arghir¹². În 1866 e consemnat deja „Manolescu” și dă 32 lei (un galben) contribuind la cumpărarea unui policandru la biserică. (Synodicul bisericii Sf. Dumitru). Fetele își schimbă numele prin căsătorie, una – Catinca, devenind Voiculescu, iar cea de a doua Coșereanu. Descendenți nu are decât Arghir, din care se naște a treia generație: Tănase, Costică, Bidu, Ecaterina, Neculai și Gică.

Copiii lui Arghir se răspândesc cu slujbe prin țară, la Dumitrești rămânând numai Neculai, care are o singură fată Tincuța, căsătorită Secară. Nepotul lui Neculai Manolescu nu va mai purta numele familiei mamei, ca atare spița se stinge.

Asemănătoare este și soarta familiei Tătulescu: o rubedenie de-a lui Matei Manole, Nicolae Tatu Brutaru, vine din Transilvania, se căsătorește cu o moșneancă bogată – Paraschiva – fiică a lui Dumitru sin Vasile Lungu - Giurcă¹³ (1849-1871) și are doi băieți: Arghir și Matei. Adaugă la numele Tatu un „escu” și devine Tătulescu. E negustor bogat cu han, prăvălii (și în comunele din jur până la Dedulești).

Descendenți are numai Arghir pe Marioara, Georgeta, Alexandru și Zenobia. Ca și rubedeniile lor Manoleștii, acești descendenți pe linie maternă din moșneni învăță carte, studii liceale sau universitare chiar.

¹² acest Arghir Manolescu devine fruntaș în sat și e primarul comunei mult timp în jur de 1900

¹³ zapisul cu litere chirilice din 1857 consemnează formula: „*Trandafir sin Vasile Lungu ce-i zice și Giurcă*”

Fiul lui Arghir, George Tătulescu¹⁴ urmează Dreptul și devine procuror cu o carieră strălucită, celălalt fiu Alexandru ajunge însă la Dumitrești. Fetele: Marioara urmează un pension, iar Zenovia Literele, ambele nu profesază, rămânând casnice cu studii medii și universitare, spre deosebire de mamele sau bunicele lor, care aveau doar câteva clase primare, dacă nu erau cumva analfabete.

Cei 4 copii ai lui Arghir Tătulescu nu au urmași, așa că și acest neam se stinge.

Pe cale de stingere este și vechea familie de moșneni Cruceanu. Stăpâneau înainte de Primul Război Mondial o parte din centrul Dumitreștiului de Jos la sud de pârâul Bodinei până la alta ce venea în Roșcari și poeni întinse pe Motnău de la pod spre Corcovari.

Un Ioan Cruceanu „în leatu 1867 dăruiește bisericii o pereche de veșminte bune de stofă... în prețu de lei vechi 800. Acelaș Ioan Cruceanu dăruiește bisericii un policandru în 1866 de 367 lei, iar în 1881 mai dăruiește obiecte de cult în prețu de 800 franci” Era deci și bogat și darnic.

Un fin sau nepot al acestuia, Negoită are ca fii pe: Costică Ignat și Ionică, Costică pe Nelu și Cecilia; Ignat pe Leontina și Aurel, iar Ionică pe Petruș. Fetele își schimbă numele prin căsătorie, numele familiei e pe stingere.

Schimbarea de nume, dispariția unor nume datorită lipsei de descendenți în linie bărbătească sau stingerea unor stirpe fac acum dificilă o reconstituire a numelui familiilor provenite din vechii moșneni din „*cei cinci moși mari descălicători*” cum zice tradiția. Am urmărit pe cât ne-au permis spațiul și informațiile sigure evoluția numelor la câteva familii. Mai sunt și altele.

¹⁴ acest George A.Tătulescu, este autorul cercetării **O așezare de moșneni – Dumitrești, R.Sărat**, publicată în „Milcovia” în 1930; tot el publicase în 1924 un articol: **Din trecutul Dumitreștilor** în „Analele Râmnicului, nr.8-9, p.24

Astfel, spița coborâtoare din Tatu ot Bordești – unul din cei cinci moși mari sunt: Stănileștii (respectiv Stănilă), Roșcarii și Roșculeștii, Mihalcea și Mihălcica.

Dintr-o spiță care număra 7 generații anterioare lui 1800, pornind de la Badea „Descălicator” se ajunge la familia Blidar, Blidaru care dă numele satului Blidari¹⁵

O familie bine reprezentată acum numeric în Bicești de Sus, satul Giurcari, Bizadea – are ca înaintaș mai apropiat pe M. Bizadea, primarul care semnează documentele din dosarul împroprietăririi clăcașilor de la 1867. Nu le-am găsit numele Bizadarilor înainte de această dată, dar sigur el a existat – poate numele să plece de la substantivul comun beizadea – care însemna fiu de domn; probabil poreclă devenită nume, altă explicație fiind greu de închipuit.

Sunt acum în Giurcari - Bicești de Sus – numeroși Strâmbei, pe care nu i-am găsit consemnați în acte mai vechi. În comună e un sat Strâmba – Pe Față și probabil aceștia și-au luat numele de la pârâu („strâmb”) care a dat numele cătunului.

Lista cu nume de familie s-ar putea continua la o populație de peste 5.000 de suflete, fără a lămuri mare lucru.

Astfel, numele familiei Mânzală Mănescu vine sigur de la înaintași veniți de pe Slănicul Buzăului, de la Mănești, Mânzălești¹⁶

Legenda cu Dumitru Borcan ca întemeietor de așezări, transilvănean de origine, e desigur, legată de originea ardeleană, a unora din cei stabiliți aici.

Din hotarele vechilor moșii moșnenești, care ajungeau până la Milcov, până la satele din principatul vecin Moldova, până la satele vrâncenești nu era decât un pas. Este firesc ca în așezările de pe valea

¹⁵ zapis din 26 octombrie 1824

¹⁶ la numai 3 - 4 km, de Dumitrești se află comuna Chiojdeni, ai cărei locuitori indică fără dubii ca loc de origine Chiojd - Buzău

Râmnicului și la Dumitrești deci să găsim familii cu origine moldovenească.

În Motnău e o numeroasă familie Militaru. Unul dintre cei mai vârstnici – Ionel Militaru – relatează în 1970 că tatăl bunicului său se numea Jăcheanu și era din Vrancea, comuna Văsui-Poiana. Venea cu cofe la Motnău și s-a căsătorit cu fata lui Vasile Busuioc, cel care avea moară cu prâsnel pe apa Motnăului în anul 1834. Nu se prea înțelegea cu soacra căreia îi trage o bătaie. Drept răzbunare îl dă pe mâna celor care luau tineri la oaste cu arcanul, exact ca pe bădița Vasile din „Amintirile” lui Creangă. Face 7 ani militare și când se întoarce acasă devine Militaru¹⁷

Tot cam în acea vreme când vine străbunicul Militarilor din Vrancea mai mulți săteni din Spulber iau în 1846 în arendă pe 15 ani de la moșnenii din Dumitrești o sfoară de moșie¹⁸

Actul e semnat și de „*privighetorul de Vrancea*”. Familia Gheba, tot de origine vrânceană, e pe stingere. Oricum numărul celor veniți din Vrancea a fost mic, dovadă foarte slabă influență avută din partea graiului moldovenesc.

Pentru a încheia discuția asupra numelor de familie ale unor dumitreșteni aflați îndeosebi la centrul comunei vom consemna câteva cazuri.

În afară de Manoleștii și Tătuleștii despre care am vorbit, a mai fost o familie Dănulescu stinsă prin moartea lui Alexandru Dănulescu prin 1980. În perioada interbelică erau în centrul comercial al comunei prăvălii aparținând fiilor lui Ghiță Ștefănescu, el însuși negustor. Astfel: Nae avea măcelărie, Iorgu prăvălie cu mărunțișuri, Costică și Alexandru cârciumi.

¹⁷ s-a întors din armată ofițer și e numit la granița ce despărțea Moldova de Muntenia pe dealul Bursucului deasupra Tinoasei, aproape de Milcov, acolo unde acum zic „*în deal la stradă*”

¹⁸ A. Sava, **Documente putnene.Vrancea.Odobești-Câmpuri. Publicate cu un studiu introductiv despre Vrancea de Prefață de D. Profesor N. Iorga**, vol. I, Tipografia „Cartea Putnei”, Focșani, 1929, p.18

În comună mai e numai fiul lui Alexandru, Mircea ceilalți neavând moștenitori sau cei moștenind numele fiind plecați. Vecinii lor Constantineștii: Ignat, Gheorghe și Victor, tot negustori și măcelari s-au stins după război fără urmași.

Lumea se primenește mereu, se schimbă neconținut și viitorul va aduce modificări pe care nu le putem anticipa.